

ETKİNLİK 30: SEVGİLİ GÜNLÜK

akademik gelişim, sosyal duygusal öğrenme, çocuk hakları

YÖNERGE

- Katılımcılara aşağıdaki bilgiyi vererek öykülerin ön hikayesini anlamalarını sağlayın.

Aynı yaşta üç çocuk bir kampa katıldılar ve orada ilk kez tanıştılar. Bir gün kamptaki öğretmenler 'Büyük Macera Günü' düzenledi. Gece, üç çocuk da o günle ilgili düşündüklerini, gözlemlerini günlüklerine yazdılar. Şimdi de tuttukları günlüklerine yazdıkları anılarını okumamıza izin verdiler.

- Çocukları üç gruba ayırın ve her bir gruba okuması için bu öykülerden birini verin. Grupların birbirini duymayacak şekilde konumlanmasını sağlayın.

- Her grubun öyküsünü kendi içlerinde okuduktan sonra akıllarına gelen ilk şeyi birbiriyle paylaşacağını söyleyin.
- Öyküleri okuduktan ve üzerine konuştuktan sonra çocukları bir araya toplayın ve kamptakilerin bir gün içinde yaşadıklarını gruptan bir kişinin özetlemesini isteyin. Öykülerin her biri tamamlandığında durun ve kendi karakterlerinin ne yapmış, ne düşünmüş ve ne hissetmiş olduğunu büyük grupta çocuklara sorun. Bu noktadayken, çocukların kampçılarının farklı tepki ve duygularının nedenlerine girmelerinden kaçının.

Yaş: 8+ yaş

Hedef: İletişim ve gözlem becerileri ile yargılayıcı tutumların farkına varma ve empati geliştirme

Süre: 60 dakika

Malzemeler: Ekteki üç öykünün birer kopyası

- Gruptakilere öyküsünü okudukları çocuğu hayal etmelerini söyleyin. Aşağıdaki sorularla üç çocuğun aynı olaylara ilişkin nasıl olup da bu kadar farklı deneyimler yaşamış olabileceklerini tartışın.
  - Bu çocuklar birbirlerini hangi konularda yanlış anladılar? Neden?
  - Başkaları hakkında yanlış yargılarda bulunduğumuzda ne olur? Bundan kaçınmak için neler yapabiliriz?
  - Aşağıdaki soruları sorarak etkinlik hakkında bilgi alın.
  - Bu üç öykü hakkında ne düşünüyorsunuz? Öykülerdeki 3 karakterle kendinizi benzettiğiniz yerler var mı? Neden?
  - Kamptaki çocuklar hangi haklarını kullanabiliyor, hangilerini kullanamıyor? Kullanamadıkları haklar hayatlarını nasıl etkiliyor?
  - Bunun gibi hak ihllallerini önlemek için neler yapılabilir?

Kolaylaştırıcıya notlar:

- Özellikle engelli çocuklarla çalışma yaparken, çocukların kendileriyle ve çevrelerindeki başkalarıyla ilgili tutumlarına duyarlı olun. Çocukların, engelli arkadaşlarının dezavantajlı durumlarını tartışmalarına izin verin; ancak bunu, çocukların yaşamlarında istedikleri fırsatlara sahip olmaları ve haklarına saygı gösterilmesi gerektiğine ilişkin vurgularla dengeleyin.
- Kimi çocuklar kendilerini öykülerde geçen çocuklarla özdeşleştirebilecekleri için, bilgi alma bölümünde titiz olmak gerekir. Bu öykülerin kimi çocuklarda tetikleyebileceği kalıplaşmış yargılara dikkat edin. (Örneğin durumları iyi olan çocuklar için “Bunların hiç sorunu yok”, “Bunlar züppe” türü, dezavantajlı çocuklar için ise “Onları destekleyecek aileleri yok ki” veya “Hepsi tembel” türü yargılar). Bu öykülerin öneminin, başkalarının yanlış varsayımlara dayanarak hemen sonuçlara sıçraması yerine nasıl davrandıklarını çocukların kavramalarına imkân tanınması olduğunu vurgulayın.
- Tartışmalar sırasında, belirli bir karakterin ne yaptığı ile ne düşündüğü ve hissettiği arasında net bir ayırım yapın ve bu ayırımı çocuklara belirtin.

Kaynak: Bu etkinlik, *Pusulacık: Çocuklar için İnsan Hakları Eğitimi Kılavuzu'ndan* uyarlanmıştır.

ETKİNLİK 30: SEVGİLİ GÜNLÜK

EK - Öykü 1

X, el feneri ışığında yatak örtüsünün altında yazıyor.

Sevgili Günlük,

Ne güzel gündü ama! Bir sürü heyecan verici şey yaptık. Sanırım yaşamımın en güzel günlerinden biri bu gün olabilir. Yaptığımız bazı şeyler tehlikeli olabilirdi ama ben hiç korkmadım. Hoşlanacaklarını umduğum kimi şeylerden hiç hoşlanmayan arkadaşlarımdan farklıydım. W ve Q' ise bugün çok tuhaflardı. Ama en iyisi herşeyi baştan anlatayım.

Sabah kalktığımızda liderimiz bizi gruplara ayırdı. Benim grubumda W ile Q vardı. İkisini de severim. Dün de birlikteydik ve birbirimize fıkralar anlatıp gülmüş, hoş vakit geçirmiştik. Lider bize her biri gizli şifreli üç mesaj verdi. Bunları çözecektik. Çözümü ilk bulan ben oldum. Bir süre sonra Q de çözdü. Ama W çok yavaştı. Kendisine yardıma ihtiyacı olup olmadığını sorduğumda bu oyunu sevmediğini, gizli şifre çözenin kendisine çok sıkıcı geldiğini söyledi. Sonra fark ettim ki elindeki kâğıdı ters tutuyor. Güldüm ve böyle bakarak hiçbir şeyi çözemeyeceğini söyledim. Bana öfkeyle baktı ve kâğıdı buruşturup attı. "Böyle şeyler okumak değil oyun oynamak istiyorum" dedi. Bence pek akıllı biri değil. Okumayı bildiğinden de emin değilim; eğer bilmiyorsa tuhaf, çünkü benim yaşamdaki herkes okuma yazma biliyor!

Sonuçta 3 mesajın anlamlarını çözebildik. Sonra nehir kenarına giderek bir başka takımla futbol maçı yaptık. Çok eğlenceliydi. Maçı kazanmak üzereyken W bir hata yaptı ve kaybettik. Zaten oyun boyunca top ne zaman kendisine gelse eliyle dokunuyor, diğer takımdakilere tekme atıyor, pek çok hata yapıyordu. Sanki daha önce hiç futbol oynamamış gibiydi. Bu da tuhaf. Oysa biz her okul bitiminde maç yaparız. Bir dahaki sefere W ile aynı takımda oynamayacağım.

ETKİNLİK 30: SEVGİLİ GÜNLÜK

EK - Öykü 1 devam

Öğle yemeğinden sonra nehri geçmek için kendimize bir sal yapmamız gerekiyordu. Gerçekten heyecanlıydım. Çünkü ağaç parçaları bulup bunları ipler ve cins cins düğümlerle birbirine bitştirecektik. W ile ben kalın ve sağlam ağaç parçası ararken Q tutup incelerini getiriyordu. Ona erkek olduğundan en az bizler kadar sıkı çalışması gerektiğini söyledim. Bize başının döndüğünü ve sırtının ağrıdığını söyledi. Bana kalırsa çalışmamak için mazeret uyduruyordu. İşimizi bitirdiğimizde, yaptığımız salın en iyisi olduğu görüldü. Sonra salımı kullanmaya geldi sıra. Lider 3'e kadar sayınca, biz de salın üzerine atlayıp nehirde karşıya geçecektik. Önce ben hamle yaptım, ama suya düştüm. Neyse ki liderimiz bana yardım etti ve sonrasında hepimiz gülmeye başladık. Arkadaşlarıma suyun ne kadar soğuk olduğunu anlatırken Q oyuna devam etmek istemediğini söyledi. Sanırım suyun soğukluğu onu ürkütmüştü. Q'nün bu kadar korkak biri olduğunu bilmiyordum. Önce ağaç toplama işi, sonra da sal! Ona daha cesur olması gerektiğini söylediğimde ağlayarak uzaklaştı. Ben de artık onunla aynı grupta olmak istemiyorum. Gerçekten de, grup liderine gidip beni bir başka gruba koymasını söyleyeceğim. Çünkü W aptal, Q da korkak. Bu olaylardan sonra W ve Q ile bir daha hiç konuşmadım...

Sana iyi uykular sevgili günlüğüm. Yarın sana yeni haberler getiririm.

Sevgiler,

X

ETKİNLİK 30: SEVGİLİ GÜNLÜK

EK - Öykü 2

Aşağıdaki günlük, liderlerden birinin yardımıyla W tarafından yazıldı:

Merhaba günlük,

Benim adım W ve sen benim ilk günlüğümün. Umarım uzun süre benimle kalırsın. Grubumuzun liderinden bu sayfayı benim için yazmasını istedim. Bana, büyüdüğümde kampta neler olduğunu buradan okuyabileceğimi söyledi. Doğrusu bu fikir hoşuma gitti. Diğer çocuklardan uzaktayız, çünkü onların bu işte bana grup liderinin yardımcı olduğunu bilmelerini istemiyorum.

Bugün etkinliklerle dolu bir gündü. Sabah X ve Q ile aynı grupta olmak zorundaydım. Q'yü, X'ten daha çok seviyorum. X her şeyi en iyi kendisinin bildiğini sanıyor! Her şey, çözmemiz gereken şifrelerle verilen mesajlarla başladı. Böyle şeyleri sevmiyorum, çünkü henüz iyi okuyamıyorum. X ise hep acele ediyor, bağırp çağırıyor. Keşke iyi okuyabilseydim. O zaman dünyada ne kadar kitap varsa hepsini okurdum. Ne var ki, babam evden ayrıldığından beri annem dışarıda çalışıyor ve ben de evde küçük kardeşlerime bakıyorum. Aslında okula gitmek istiyorum, ancak annem sürekli yiyecek bir şeylerimizin olmasının kitap okuyabilmekten daha önemli olduğunu söylüyor.

X ve Q'nün benim okuma bilmediğimi öğrenmelerini istemiyordum. Bu nedenle sanki şifreyi çözmeye çalışıyormuşum gibi yaptım. Ama sonra X bana güldü. Ben de hem üzüldüm hem de kızdım. Futbol oynarken de buna benzer şeyler oldu. Takımımızın kazanmasını gerçekten istiyordum, ama her yaptığım yanlış oldu. Bu oyunu benim dışımda herkes biliyor. Okuldan döndüklerinde çocukları hep futbol oynarken görüyorum. Ama annem bana "oynamaya zamanın varsa çalışmaya da vardır" diyor. Bu yüzden top oynamasını bir türlü öğrenemedim. Öğle yemeğinden sonra nehri geçmek için sal yapmaya gittik. İşte, burada X'ten de Q'den de iyi olduğumu sanıyorum. Dayanıklı bir sal için nasıl ağaç gerektiğini ve nasıl düğüm atılacağını biliyorum. Ama Q o kadar tuhaf davrandı ki. Margaret ona suyun çok soğuk olduğunu söylediğinde korkusundan neredeyse saklanacaktı.

Umarım yarın gene aynı grupta oluruz. Onlara benim de çok şey yapabileceğimi göstermek istiyorum! Ayrıca kamptaki liderleri de çok sevdim.

Yarına kadar hoşça kal.

W

ETKİNLİK 30: SEVGİLİ GÜNLÜK

EK - Öykü 3

Q'nün birkaç yıldır tuttuğu büyükçe bir hatıra defteri var. 'Büyük Serüven Günü' için yazdıkları şöyle:

Sevgili günlüğüm,

Ne kadar üzgün ve düş kırıklığı içinde olduğumu anlatmak için sana bir kez daha yazıyorum. Sabah, hoşuma giden kimi etkinlikler yaptık. Evde de hep böyle şeylerle uğraştığımdan gizli şifrenin çözülmesi bana kolay geldi. Futbolda ise her zamanki gibi kalede durdum.

Ancak, öğleden sonra berbattı. Koca koca ağaç parçalarıyla sal yapıp buz gibi suyu geçecektik. Hiç sevmediğim bir iş. Çünkü hassas bir bedenim var ve bu etkinlik sonunda eminim hastalanırım. Hastalanmak hiç istemiyorum. Babam bana yeni bir işe girdiğinde beni hastaneye götüreceğini ve orada sorunlarımın çözüleceğini söylüyor. O zaman istediğimi yapabilecek, yatakta yatmaktan kurtulacaktım. Keşke babam yarın yeni bir iş bulsa. O zaman hızla iyileşebileceğim! Bunu kamptaki diğer çocuklara söylemek istemiyorum, çünkü söylersem evde hiç paramızın olmadığı ortaya çıkar ve bu yüzden benimle alay ederler.

Sevgili Günlük, ne zaman yeniden sağlıklı olabileceğim? Ben de diğer çocuklar gibi olmak istiyorum. Oynamak, koşmak, atlamak istiyorum. Umarım en kısa zamanda olur, ama hiç olmayacağından korkmuyorum da değilim.

İyi uykular sevgili günlüğüm. Yarın da anlatırım. Sırlarımı bir tek sen biliyorsun.

Q